

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

**ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Procesul Chemării

Un proces politic sau lupta între două lumi

În ziua de 10 Noembrie a. c. se va desbata în fața Tribunalului Cluj, procesul prietenului chemărist Bazil Gruia, intentat în contra lui, de mareșalul Averescu.

Dosarul este extrem de redus: câteva file mărunte, care păstrează urmele unei tinerești și sincere revolte, un fruct copt, născut sub presiunea opiniei generale, formată în decurs de două decenii ce s'au scurs dela răscoalele țărănești din 1907 și până astăzi. Cel ce-i scrutează obiectiv conținutul remarcă din primul moment, că nu poate fi vorba de violarea unor consacrate norme juridice, în care Mareșalul să-și găsească satisfacția unei comode încadrări și sancționări a faptului incriminat și nici nu crede că articolul cu pricina, apărut în „Chemarea” din 12 Ianuarie 1930, a fost creat cu diabolica intenție de a atinge grav onoarea cavalerescă sau civică a Mareșalului. Nimic nu pare știrbit din ordinea morală sau juridică, ci totul prezintă aspectul, unui semnificativ proces politic, deschizând o luptă crâncenă între două lumi diferite: cea de ieri și cea de azi. Este o încercare, penibilă pentru noi, de reconstrucție istorică, a unor împrejurări dureroase, care-au pătat cu sânge începuturile veacului al XX-lea din sbuciumata noastră istorie socială și politică; dar acest proces este necesar, pentru lichidarea ultimilor epare, rămase din vremurile de sălbatică opresiune și de guvernare cu harapnicul.

Încă odată, justiția este chemată, a descifra valorile morale, care-au patronat evenimentele politice și sociale din primele două decenii ale veacului care curge, de a formula sumar și concludent rosturile acooperite în strai de legendă ale României de ieri.

Lumea de ieri, reprezentată prin Mareșalul Averescu, încearcă de prisos să-și recâștige pozițiile de luptă pierdute.

Subliniem acest tragic final, în care se sbate cu svăcniri de agonie, efemera existență politică a mareșalului Averescu.

Este complet edificatoare această revanșardă pornire, a conducătorului partidului poporului. Ce l-a determinat să-și aleagă Clujul pentru trăirea pasionată a ultimilor sale suferințe și înfrângerii?

De ce până astăzi și-a purtat impasibil figura-i veștedă și obosită printre rândurile celor ce l'au asaltat necruțător din toate părțile și l-au cântat neîntrerupt romanța

tristă dela 1907? De ce a înfipt mâna-i slabă și tremurândă în pieptul celui mai distins luptător al nostru? Ce rost are, deplasarea, acum la început de iarnă a unei banale întruniri politice, din piața publică în pretorii Tribunalului?

La toate aceste întrebări formulăm un singur și larg răspuns: Mareșalul nutrește o ură înveninată în contra „Chemării ardeleni” pentru că originile acestei puternice organizații politice, coincid cu ultima aventură a averescanismului, atunci când în 1926, au fugit într-o noapte sumbră și PORCINA vreo trei ortaci de-ai noștri, tentați de mirodenele puterii. Chemarea, a însemnat înfierarea morală a acestui gest scabros, și-a tuturor încercărilor de distrămăre a partidului care astăzi guvernează. Goga, Goldiș, Silviu Dragomir, Lapedatu, Lupas, toată ceata ardelenă care a luptat și luptă în contra democrației, a fost definitiv lichidată politicește în Ardeal, prin activitatea chemăristă.

Acesta este rezortul intim care a determinat pe Mareșal, să răzlețească un vajnic luptător de-ai noștri, ca astfel prin ponegrirea lui să compromită întreaga organizație. Dar se înșală! Vom strânge rândurile! Intreg tineretul chemărist din Ardeal, Banat și Bucovina, dimpreună cu tineretul țărănesc din vechiul regat, își însușesc acest proces și-l consideră ca pe al lor. Crede oare cineva că ne sperie perspectiva unor argumentări masive sau poate și nchipule cineva că mareșalul poartă în tolba sa miraculoasă vraja unor documentări irecuzabile, din care ochii buimăciți de griji ai contemporanilor să citească povestea suferințelor adormite dela 1907? Ar fi o imprudentă anticipare!

Câte adevăruri vor trebui scoase la iveală! Câte legende vor fi sbulberate cu ocazia acestui proces, în care ne om angaja toate forțele de luptă, întreaga generație tânără național-țărănistă a României întregite! Vor putea rezista opiniei publice cristalizate timp de 2 decenii într-o unică și puternică interpretare a răscoalelor din 1907, textele art. din Legea apărării onoarei? Ce șubredă reabilitare? Și de ce o încerca tocmai acum? Ce proces tainic sufletește s'a petrecut în ființa Mareșalului, sensibilizându-i în așa măsură epiderma virtuților morale? De ce nu s'a răfuit pe vremuri cu Titus Enacovici, care în „Cuvântul” din 8 Iunie 1927

serie răspicat: „S'a prăbușit în fărâme și de astădată definitiv, acela care a știut să creeze un nume unui copil de moașe, născut în Izmail acum 70 de ani, din tată necunoscut.

S'a isprăvit în rușine și ridicol cariera copilului de trupă pus să învețe lăcătușeria și ajuns ofițer de cavalerie, ofițer de Stat major brevetat dela Turin, general, ministru de războiu, omul cel mai popular din România și de trei ori prim-ministru. S'a înmormântat acela care la fiecare etapă a carierei sale se arăta incapabil să-și îndeplinească misiunea.... Dacă s'ar găsi cineva care să-și piardă timpul cu biografia lui Alexandru Averescu, ar constata că un singur lucru îl poate caracteriza: contrastul.

De aici seria de cascade mari care-i formează cariera sa. Omorâtorul de țărani dela 1907, omul adorat de țărani în 1917 etc...”

Și pe acest ton este cântată întreagă istoria Mareșalului, de toți care-au scris vreo carte, vreo pagină sau vreun fragment despre evenimentele din 1907.

Atunci, ca și astăzi, Averescu a urmărit satisfacerea oarbă a intereselor clasei stăpânitoare, coruptă și incapabilă, și prin lipsa sa completă de simț politic s'a transformat în instrument docil al cli-celor oligarhice, opunând hibrida sa înjghebare politică tuturor dezideratelor legitime ale plugarilor, și încercând mereu a organiza defensiv marea proprietate în România. Tovărășia sa cu țărani, i-a costat pe cei din urmă o amară desiluzie.

Nu ne miră generoasa și puternica expresie a sufletului tinerece care a stăpânit pe confratele Bazil Gruia, căruia nu i se poate imputa decât meritul de a se fi inseriat în mișcarea de regenerare morală și politică a țării și de a fi provocat o lămurire definitivă a evenimentelor din 1907.

Sperăm că, cu această ocaziune echivocul mascaradei averescane, va căpăta o completă deslegare și astfel opinia publică va fi scutită pe viitor de rătăcirii insalubre.

Hotărât lucru, procesul dela 10 Noemvrie, al prietenului Bazil Gruia nu poate fi definit decât astfel: Lupta între două lumi, între două generații, una reprezentând tristețea amurgului, iar alta voioșia și splendorile zorilor României de mâine.

PETRE ȚUȚEA.

Congresul partidului maghiar

Partidul maghiar, care nu este reprezentantul fidel al maghiarimei din România a ținut zilele trecute un congres fulminant la Satu-Mare.

Stimabilul domn și președinte al partidului maghiar, Bethlen, fratele premierului din Ungaria a ținut cu orice preț să inventeze o nouă sursă de nemulțumiri, care să continue seria de agitații pe cari le vor menținute în orient — spre „folosul” păcii universale.

Așa că sub onorata dsale preșidenție, oratorii partidului maghiar (nu ai poporului maghiar) din România și-au deschis larg barierele ficatului ca să curgă cât mai abundentă fie-rea — otrăvitoare și spurcată — a tânguiriilor, a răcnelor și a amenințării.

Au criticat, au insultat și-au profanat domniile ciceroni dela Satu-Mare toată nobila și sincera străduință a Statului român de a-i încadra printr'un tratament egal și de multeori privilegiat, în noua ordine de lucruri, în noua orânduire geopolitică românească dintre Tisa și Nistru.

Deși n'au putut dovedi cu nimic că elementul maghiar ar fi în inferioritate cu un cât de neînsemnat drept față de elementul românesc sau că ar fi grevat cu o sarcină în plus — retoricii reprezentanți ai partidului maghiar (nu ai poporului maghiar) n'au ezitat o clipă să-și rețușeze impulsivitatea jalbelor și ascuțimea amenințării. Iar când săculecul deputat Abrudbányai a răcnit celebra și uzata formulă finală „mergem la Geneva”, toți cei de față au răspuns în aceeași salvă de răcnet și tânguiri de aprobare.

De ce domnilor reprezentanți ai partidului maghiar? Nu s'a rezolvat problema optanților, pe care n'afi fi dorit să se rezolve?

N'aveți aceleași drepturi absolute egale cu elementul dominant românesc? De ce?

Pentru că e criză economică și guvernul Maniu n'a consimțit să vă lase să sburdați anapoda după capriciile voastre problematice și anarhice?

De ce?

Pentru a menține mereu o atmosferă încărcată în care partidul maghiar să apară în postura de martir al cauzei minoritare din România. O atmosferă creiată prin nesinceritate și manevre flagrante. Pe noi ne bucură totuși un lucru. Și anume că partidul maghiar după cum singur a recunoscut-o fără să vrea, nu este reprezentantul fidel al poporului maghiar din România.

B. G.

Dumpingul rusesc o sperietoare?

Am putea începe așa: „Chemarea” a fost primul ziar românesc care s'a ocupat pe larg și temeinic de stările din Rusia sovietică, arătând pericolul de care este amenințată Europa burgheză în urma vânzărilor forțate, pe prețuri de dumping, ale colosului moscovit. Abia s'au scurs câte va luni de atunci, și iată că întreaga presă mondială cântă în cor aria „dumpingului rusesc”, cerând măsuri grabnice de stăvilire a ofensivei moscovite...

Dar noi nu avem pretenția să fi răscolit comentariile și discuțiile aprinse ce au urmat pe această temă. Indrăsnim însă să afirmăm, că la noi prea puțini inși au cunoscut până acum câteva luni, ce se fierbea în cazanul Satanei bolșevice, deși s'au scris multe cărți, impresii, note de drum și articole răzlețe în presa străină, cari însă în majoritatea lor s'au ocupat mai mult de latură socială a „experimentului bolșevic” și mai puțin cu cea economică. Am fost și suntem surprinși că unii tineri studiosi și publiciști au găsit exclamații admirative față de monstruoșitățile regimului comunist și au leșinat de entuziasm înaintea „grandiosului” plan economic programatic pe cinci ani (quinquenal), ca să nu mai amintesc de „giganticul” experiment social, Himalaya privirilor pline de nostalgie ale admiratorilor. Eu i-am trimis la fața locului și rog guvernul să le pușă la dispoziție bursele necesare pentru a studia la origină „marile” realizări bolșevice. Sunt sigur că și ei vor cere să fie încetățeniți în paradisul comunist, ca atâția alții...

Articolele amintite au dat un tablou succint al stărilor din Rusia, așa cum acestea au fost văzute, constatate și descrise de cercetători și călători curajoși, așa cum însăși ziarele rusești le-au prezentat din când în când, folosindu-ne și de date oficiale sovietice. Seria acestor articole nu are pretenția unui studiu, deși conține multe cifre și date de documentare, în schimb cred că am prins era bolșevică destul de sugestiv și în toate aspectele ei.

Nu mă voi repeta, totuși voi sublinia și de data aceasta că sistemul economic bolșevic în multe privințe copiază pe cel capitalist burghez, cu deosebirea că-i lipsesc principiile fundamentale comerciale și de economie politică și libertatea necesară unei dezvoltări prospere, întreaga producție și desfacere constituind un monopol de stat. Puținele concesionări la cari este interesat și statul, nu contează. Deasemenea nici infimul comerț particular.

Am relevat atunci inconștiența statelor europene, cari prin cumpărările și vânzările făcute în Rusia încurajează bolșevismul și facilitează planurile diabolice rusești. Mare mi-a fost mirarea, când am aflat că și România cumpără mărfuri rusești! Munca forțată, prestațiile în natură, împrumuturile interne silitate, restricțiile de tot felul și pe toate liniile, mizeriile multiple îndurate de imensa majoritate a populației, revoltele celor sleiți de vlagă în raiul muncii silnice, etc., n'au fost elemente suficiente pentru admiratorii experimentului bolșevic. Emigrările în masă dintr-o regiune într'alta, eșecul colectivizării agricole, privațiunea populației de hrana strict necesară susținerii mașinei umane, înăbușirea în sânge a oricărei împotriviri și reacțiuni față de excesele regimului comunist etc., n'au fost, se vede, suficiente indicii că acest sistem economic și social nu conține nimic nou, nimic mistic și înălțător ce ar merita să fie admirat. Dimpotrivă, este o cămasă de forță aplicată unui popor de 150 milioane, exploatat în mod groaznic și cravașat în fiecare zi până la sânge!

El un fel de Golgota al popoarelor ce compun imperiul bolșevic.

Falsul, minciuna, înșelăciunea, ipocrizia și teroarea sunt mijloacele bolșevice cu care lupta Stalin, înăuntru și înafară, pentru stabilizarea noului regim și pentru revoluționarea proletariului mondial. Fără să fi avut atunci dovezi la îndemână, am afirmat că societetele operează cu ajutorul inflației monetare, adică cu ajutorul presei de bancnote. Și de fapt, dela revoluție și până azi monedă rusească a trecut printr'o serie de inflații și sisteme de devaluare, fără posibilitatea de convertire, oprindu-se totdeauna la comodul sistem al cursului forțat.

În 1914 s'a decretat deja cursul forțat. Urmează emisiunile din timpul războiului și, natural, suspendarea convertibilității în aur. În Octombrie 1916 circulația fiduciară se urease dela 1 miliard 600 milioane la 16 miliarde. Sub Kerenski rublele Romanov dispar din circulație. În 1922 emisiunea de ruble Kerenski se urcă la fabuloasa sumă de 50 miliarde. La 2 Noembrie 1922 autoritățile provizorii revoluționare dispun înființarea unei noi monede: „Sistemul monetar 1922”, făcând să dispară vechile ruble. O rublă nouă valora 10.000 ruble vechi. Dar mă întreb, pe ce bază s'a emis noua monedă? Iarși urmează o nouă inflație, așa că în Iulie 1922 circulația monetară se ridică la 47 miliarde. Veni stabilizarea și inventarea „chervonetzului” — un nou fals și escrocherie. Se afirmă că Banca de Stat a Sovietelor avea o acoperire în aur de 25% din valoarea noii monede. Dar cum se explică atunci exportul de aur în America. Falsificarea bilanțurilor Băncii de emisiunea făcu ca la un an după această reformă „chervonetzul” să nu mai fie cotate la bursele internaționale. Tentativa de escrocare a Europei n'a reușit, (degeaba au vrut Rușii să copieze pe Germani) și din nou se decretă cursul forțat. Se presupune că chervonetzul a pierdut de atunci și până azi cea 47% din valoarea lui inițială. Eu cred însă că nimeni nu poate cunoaște valoarea lui reală. Dar incontestabil că din această situație a izvorit goana turbată după devaloare, chervonetzul ne mai fiind acceptat de nici o țară din lume, el rămânând doar un mijloc de schimb intern.

Aceste devaloare indispensabile comerțului extern, pentru înzestrarea industriei și pentru scopuri de propagandă sunt procurate azi exclusiv prin exportul de produse agricole și miniere, pe prețuri de dumping, adică mult sub prețul de cost real. Cum însă și acest preț de cost este compus din salarii de mizerie, la baza producției stând sclavajul, și nu este grevat prin prea mari spese de regie, ne putem închipui ce pierd Rușii de pe urma ofensivei exportului contra țărilor burgheze. Scopul este vădit: turburarea echilibrului economic al Europei și celorlalte continente. Nu este oare o provocare perversă exportul de cereale în Canada, țara grăului? Rusia aduce jertfe incontestabile pentru revoluționarea lumii. Dumpingul este cel mai periculos mijloc dintre armele de luptă ale bolșevismului și a costat Rusia numai la exportul de grâu în ultimii trei ani 20 miliarde lei. La unt pierde anual 6 miliarde, la petrol aproape 4 miliarde anual, la exportul de căneapă 1 miliard și la lemne în ultimele 3 luni cea 3 miliarde, pe când perderile la diverse articole se cifrează anual la 12 miliarde lei. Aceste cifre s'au citat la o întrunire de protestare a opoziției de dreapta, dușmană politicii de dumping, care dăunează deopotrivă proletariului rusesc și internațional. Correspondeenții lui „Daily Express”

Avangarda europeană

Dela un timp încoace toată presa românească tresare la intervalele unor acte sau procedee, cărora atributul „sovietic” le dă nota înfiorătoare a necunoscutului. Am avut astfel un „dumping sovietic”, avem „spionajul sovietic” și câte altele încă.

Poate că „dumpingul” a atins mai intens un alt stat, poate că spionajul rusesc a reușit să se infiltreze mai adânc în secretele militare și economice ale altei puteri. România are totuși alături de Polonia, o situație aparte, care justifică îngrijorarea presei ori de câte ori viața noastră bogată în probleme dificile, primește câte un ghiont de dincolo de Nistru.

Suntem avangarda Europei burgheze. Era un timp, Sovietele încă nu se organizează și păreau a fi mereu prada frământărilor interne și pe pragul falimentului, când ne lăudam cu acest titlu. Ne gădilea orgoliul și ne excita ambiția. Jucăm și noi un rol și unul din cele mai importante. Beneficiam de aureola de martir virtual și nu ne păsăm de viitor. Azi însă situația s'a schimbat. Nu ne mai disimulăm realitatea și ne dăm seamă, că în marea promiscuitate moscovită s'a schimbat ceva esențial. Planul de cinci ani, această eșalonare diabolică a unui program gigantic, a pus pe gânduri până și pe cei mai optimiști și nepăsători dintre conducătorii continentului nostru, îndată ce i-se vedeau primele înfăptuiri. Pas cu pas, etapă de etapă, haosul începe și continuă să se organizeze. Se desprind cu o claritate exasperantă primele din fazele unei prefaceri al cărei punct final ar coincide — după intenția Cominternului — cu lichidarea capitalismului burghez și cu dezastrul unei lumi, ce azi este purtătoare a civilizației.

Imediata apropiere a colosului rusesc este pentru țara noastră o sursă continuă de îngrijorări. Într'un eventual războiu solul nostru, săturat de sângele

unui popor de viteji și iubitor de glie, va fi fără îndoială teatrul operațiilor lor. Și oricât am avea sorrijinul efectiv al Europei, trezită din lăncezala ei la conștiința solidarității internaționale, martirajul nostru va fi fără precedent în istoria lumii.

Venirea în țară a M. S. Regelui Carol II. a însemnat totuși pentru situația noastră militară o schimbare radicală. Oștirea are un stăpân. Acest fapt singur e de o imensă importanță pentru moralul ei și constituie o garanție considerabilă pentru națiune.

Din calitate a noastră de avangardă decurge pentru țara noastră o sumedenie de consecințe; obligațiuni dar și drepturi. Suntem scrupuloși în executarea primelor dar nu și a celor din urmă. Avem drepturi. O națiune, gata să se sacrifice pentru un bine comun, destinată de soarte — prin așezarea ei geografică — să fie un tampon între două lumi, are drepturi și trebuie să aibă. Avem un drept întâi la respectul celorlalte țări precum și la un sprijin efectiv și continuu al lor. Tranșeea românească este a Europei și fiecare picătură de sânge de grănicer român se varsă pentru salvarea comună. Acest lucru trebuie să-l înțeleagă toată lumea și trebuie să-l înțeleagă și noi.

Avem o misiune din cele mai nobile, din cele mai ingrate. Cu capul sus și am deci în fața popoarelor și cu arma la picior le păzim liniștea. Desvătarea lor pașnică și rodnică se datorește astfel vigilenței și tenacității românești.

Manevrele regale concentrează prin urmare asupra lor toată atenția și toată mândria noastră. Anvergura lor, prezența regelui, teama, ținuta trupei, toate ne înalță sufletele și ne dau încrederea în forțele noastre. Găsim în armata noastră acel suport moral, care ne-a lipsit atâta timp.

E consolidarea României-Mari.

Aurel Ciobanul

deține aceste date din sursă absolut de încredere.

Este deci evidentă politica nefastă a dumpingului. Căci dacă unii cred că ea nu prezintă pentru moment nici un pericol pentru că Rusia n'ar dispune de stocuri de mărfuri suficiente unei ofensive asidue, ei se înșală amarnic. Efectul rămâne același: deruta prețurilor pe piețele mondiale. Specula nu ține cont de data aceasta de stocurile vizibile, nepunând cunoaște cuantumul mărfurilor disponibile puse la bătaie. E un fel de război economic de guerilă, mărfurile cele mai variate apărând aici și colo și pretutindeni, cu eludarea măsurilor de prohibițiune și pe lângă toate riscurile unei confiscări. Așa, au sosit recent în Belgia, la Antwerpen, mari stocuri de produse agricole și viticole, parte destinate pentru Belgia, parte pentru re-export în Franța, prima țară care a luat măsuri serioase de apărare contra dumpingului rusesc. Ungaria luptă din greu contra importului de lemn rusesc. Acum a apărut zahărul rusesc pe unele din piețele străine. Va să zică noi și noi surprize, permanente hărțuiri, adevărat război de guerila, la care țările intermediare contribuiesc prin acordarea de certificate de proveniență — evidente false.

Față de măsurile de apărare ale țărilor europene Sovietele declară

prin „Pravda” și „Izvestia” război economic, amenințând cu represalii, boicotul mărfurilor, căilor și mijloacelor de comunicații ale țărilor respective. „Izvestia” prezintă exportul rusesc ca foarte neînsemnat (2%) în raport cu comerțul mondial, iar exportul de prețuri de dumping ca un act generos față de proletariatul lumii, grăbind astfel deslegarea crizei economice mondiale.

Câtă îndrăzneală, minciună și șarlatanie în tot ce gândesc, vorbesc, scriu și fac exponenții sovietici!

Eu nu cred în izbutirea planului quinquenal (am arătat la timpul său toate greutățile aproape de neînvinși) dar de aceea nu trebuie să ignorăm efectele alarmante ale dumpingului rusesc, tocmai astăzi, când întreg organismul economic este atât de sensibil, nervos și bolnav. Nu se pot tăgădui unele progrese realizate de bolșevici și tocmai de aceea pe măsură ce producția va crește, Rusia va deveni tot mai periculoasă.

Spuneam, că singura soluție în situația dată este solidaritatea deplină a țărilor civilizate față de barbarii bolșevici și decretarea blocadei economice generale. Dar aceasta să fie sinceră și fără gânduri ascunse. Boicot și blocadă! Ei să rămână cu paradisul lor și noi cu „iadul” burghez!

I. Martalogu.

Unde găsiți fericirea în zilele acestea
în cămăruța FELSZEĞI sau res'taurantul
BOGSZA

Calea Regelui Ferdinand No. 70,
unde veți găsi Vargabéle's și friptură la grătar
special pregătite și vinurile cele mai renumite

